

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

DANIŞTAY BAŐKANLIĐINA

Yürütmenin Durdurulması Talepidir.

DAVACI : Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı
Oğuzlar Mahallesi BarıŐ Manço Cd. Avukat Özdemir Özok Sokak No: 8
Balgat/ ANKARA

VEKİLİ :

DAVALI : T.C. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu
Barbaros Mah. Kardelen Sok. No:2 Palladium Tower Kat:27-31-34-35
Ataşehir/İSTANBUL

KONU : 07.06.2023 tarihli ve 32214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’in;

- 1. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrasının “f) Hakem Listesi: Sigorta ve itiraz hakemleri listesini,” Şeklinde düzenlenen (f) bendinde yer alan “ve itiraz” ibaresinin,
- 4. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13. maddesinin üçüncü fıkrasının c bendinin iki numaralı alt bendinde yer alan “Kurul Başkan ve üyelerini,” ibaresinin, bir numaralı alt bendinde yer alan “adli yargı” ibaresinin ve üç numaralı alt bendinin tamamının,
- 5. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13/A maddesinin ikinci fıkrasında (h) bendinde yer alan “beş” ibaresinin “on beş” Şeklinde değiştirilmesine yönelik hükmün ve (ı) bendinin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin düzenlemenin,
- 6. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 14. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ya da itiraz” ibaresinin, 6. ve 7. fıkralarının tamamının,
- 7. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 16. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “itiraz hakemi iki ay içinde” ibaresinin, üçüncü fıkrasında yer alan “yüzde doksanı” ibaresinin “yarısı” Şeklinde değiştirilmesine ilişkin düzenlemenin, 16. maddeye eklenen 14. fıkranın,

öncelikle dava sonuna kadar **YÜRÜTMESİNİN DURDURULMASI** ve sonrasında **İPTALİ** talebinden ibarettir.

YAYIM TARİHİ : 07.06.2023

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

I-USULE İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ:

Türkiye Barolar Birliğinin Dava Açmaktaki Menfaat ve Ehliyeti

Bilindiği üzere, T.C. Anayasası'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, hukuk güvenliğini sağlayan, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve yasalarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Türkiye Barolar Birliği, 1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun 109. maddesinin 1. fıkrasına göre bütün baroların katılmasıyla oluŐan; tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluŐu olup, Anayasa'dan kaynaklanan görev, hak ve yetkisinin yanında Avukatlık Kanunu'nun 1. ve 2. maddeleri ile "Birliğin Görevleri" başlıklı 110. maddesinin 3. bendinde ifade edilen "Baro mensuplarının genel menfaatlerini ve mesleğin ahlak, düzen ve geleneklerini korumak", 11. bendinde ifade edilen "kanunların avukatlara tanıdığı hakların gerçekteşmesine ve yüklediği görevlerin tam ve şerefli bir şekilde yerine getirilmesine çalıŐmak" ve 17. bendinde yer alan "hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak" görevi ve Avukatlık Kanunu'nun 121/18. maddesi gereğince de; "mesleğe ve meslek mensuplarına yönelik hak ihlallerine karşı avukatlık mesleğini ve meslektaşlarını savunmak ve bu konularda her türlü yasal ve idari girişimlerde bulunmak" yükümlülüğu bulunmaktadır.

Avukatlık Kanunu'nun 2. maddesi uyarınca; avukatlığın amacı, hukuki münasebetlerin düzenlenmesini, her türlü hukuki mesele ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. Avukat bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis eder.

AŐađıda açıklanacağı üzere dava konusu hükümler hem avukatların sigorta hakemi olmalarına yönelik birçok değişiklik hem de avukatların takip ettiği dosyaların yürütüleceği sigorta hakem heyetlerine ilişkin düzenlemeler içermektedir.

Türkiye Barolar Birliği, kurulduğu günden bu yana yasaların bir meslek kuruluŐu olarak kendisine yüklediği görevlerinin yanında, toplumun hukuki sorunlarıyla ilgili görüş ve önerileriyle de Türk hukuk sisteminin gelişmesine katkı sağlamış olup, sağlamaya da devam edecektir.

Bu sebeplerle adaletin sağlıklı işlenmesi, adil yargılanma ilkesinin tam olarak uygulanabilmesi ile avukatlık mesleğini ve meslektaşları savunmak görevi ve ayrıca hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını savunmak ve korumak, bu kavramlara işlerlik kazandırmak görevi kapsamında Türkiye Barolar Birliğinin işbu davayı açmakta hak ve menfaati bulunmaktadır.

II- ESASA İLİŞKİN AÇIKLAMALARIMIZ ve İPTAL NEDENLERİ:

07.06.2023 tarihli 32214 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren dava konusu "Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in iptal istemimize konu maddeleri başta Anayasa olmak üzere Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ile 5684

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

sayılı Sigortacılık Kanunu ve 47 sayılı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'ne açıkça aykırılık teşkil ettiğinden; sözü edilen maddelerin ve ibarelerin öncelikle yargılama sonuçlanıp hüküm verilinceye kadar yürütülmesinin durdurulması ve sonrasında iptali gerekmektedir. Şöyle ki;

A- Kanuni Dayanağı Bulunmayan “İtiraz Hakemliği” Konusunda Düzenleyici İşlem Tesis Edilmesi İdarenin Kanuniliği İlkesine ve Hukuka Aykırıdır

“Dava konusu Yönetmeliğin;

- 1. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrasının “f) Hakem Listesi: Sigorta ve itiraz hakemleri listesini,” şeklinde düzenlenen (f) bendinde yer alan “ve itiraz” ibaresi,
- 6. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 14. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ya da itiraz” ibaresi ile 6. ve 7. fıkraları,
- 7. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 16. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “itiraz hakemi iki ay içinde” ibaresi” bakımından;

Dava konusu Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin yukarıda iptale konu edilen ibare ve hükümleri ile “itiraz hakemliği”ne ilişkin düzenlemeler yapılmıştır.

3

Bununla birlikte Yönetmeliğin dayanağı olan 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nda itiraz hakemliği adı altında bir düzenleme bulunmamaktadır.

Kanun’un tanımlar başlıklı 2. maddesinde “*Sigorta hakemi: Sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıkları çözen kişiyi,*” olarak tanımlanmıştır.

Sigortacılık Kanunu’nda hakem kararlarına itiraz yolu yer almakla birlikte “İtiraz Hakemliği” diye bir Sigorta Hakemliği türü ve düzenlemesi bulunmamaktadır. Sigortacılık Kanunu’nun 30. maddesinin 8. fıkrasında yalnızca Sigorta Hakemliğine kabul için aranan koşullar ve Sigorta Hakemlerinin göreve kabulleri düzenlenmiştir.

Kanunun 30. maddesinin yedinci fıkrası gereği; “(7) Uyuşmazlıklar, hayat ve hayat dışı sigorta gruplarının sadece birinde görev yapacak olan sigorta hakemleri ve raportörler aracılığıyla çözülür.”

Yine Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4. maddesinde “*İtiraz hakem heyeti: Sigorta hakem kararlarına karşı yapılan itiraz talebini incelemek üzere Komisyon tarafından oluşturulan üç kişilik hakem heyetini,*” şeklinde tanımlanmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin “Liste” başlıklı 14. maddesinin 1. ve 2. fıkraları “*(1) (Değişik:RG-24/7/2013-28717) Hakemlik başvurusu kabul edilenlerden (Değişik ibare:RG-10/8/2021-31564) Kurum tarafından uygun görülenlerin kaydedilmesi amacıyla, sigorta hakemleri için ayrı, itiraz hakem heyetinde yer alacak sigorta hakemleri için ayrı olmak üzere Listeler tutulur. Bir hakem, birden fazla Listede yer alamaz. (Ek cümleler:RG-10/8/2021-31564) (Danıştay Onuncu Dairesinin 13/1/2022 tarihli ve E.:2021/5092 sayılı kararı ile yürütmesi durdurulan cümle: Hakemler Komisyon nezdinde görülen uyuşmazlıkları taraf vekili sıfatıyla takip edemez.) 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun hakim in yasaklılığına ve reddine ilişkin hükümleri hakemler hakkında da uygulanır.*

(2) (Ek:RG-24/7/2013-28717)⁽³⁾ Listeler sigorta hakemleri ile itiraz hakem heyetinde yer alacak sigorta hakemleri için hayat ve hayat dışı sigorta grupları esas alınarak tutulur. Ancak, Komisyon; ihtiyaç duyulması halinde, Listelerin içerik ve kapsamını yapılandırabilir. Listeler, İstanbul ve Büro bazında gösterilmek şartıyla Türkiye genelinde oluşturulur.”

16/A maddesinin 2. fıkrası “*(2) İtiraz hakem heyetleri, Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde oluşturulur. Hakem seçimi, itiraz hakem heyeti listesinden sıra usulüne göre yapılır. Sıra usulünde sigorta hakemlerinin uzmanlık alanları esas alınır. Listenin başındaki sigorta hakeminin uzmanlık alanı, uyuşmazlığın çözümü için uygun değilse, sıradaki uzmanlık alanı uyan ilk hakem atanır. Uyuşmazlığın daha kısa sürede ve etkin bir biçimde çözümlenebilmesi amacıyla, uzmanlık alanı koşuluna uymak kaydıyla hakem atamasında coğrafi kriterlerle birlikte (Ek ibare:RG-10/8/2021-31564) Komisyona yapılan itiraz başvuru sayıları ve hakemin iş yükü de dikkate alınır.”* şeklindedir.

Esasen Yönetmelik düzenlemeleri de itiraz hakem heyetlerinde sigorta hakemlerinin yer aldığına işaret etmektedir.

Sigorta Hakemlerinin kararlarına itiraz yolu ve bu kararların kim tarafından inceleneceği hususu mevzuatımıza ilk kez, 6456 Sayılı torba Kanunun 45. maddesi ile Sigortacılık Kanunu'nun 30/12 maddesinde 03.04.2013 tarihinde yapılan değişiklik ile girmiş olup, bu değişikliğe göre Sigortacılık Kanununun 30/12 maddesinde hakem kararlarına itirazı inceleyecek hakem heyetlerinin nasıl oluşturulacağı hususu; “*İtiraz talebi münhasıran bu talepleri incelemek üzere Komisyon tarafından teşkil edilen hakem heyetlerince incelenir.*” şeklinde açıklanmıştır.

Madde metninden açıkça anlaşılacağı üzere, itirazı inceleyecek heyetler “komisyon tarafından teşkil edilen hakem heyetleri”dir.

Yukarıda izaha çalışıldığı üzere Kanunda “İtiraz Hakemliği”, “İtiraz Hakemliğine kabul” gibi kavramlara yer verilmemiştir. Kanun koyucu 2013 yılında yapılan değişiklik ile hakem kararlarına itiraz müessesesini ihdas ederken, itirazların mevcut sigorta hakemleri arasından “komisyon tarafından teşkil edilen hakem heyetleri” eliyle çözümünü öngörmüştür. Kanun'un açıkça “mevcut hakemler arasından” şeklinde bir ifadeye yer vermesine ihtiyaç yoktur zira Komisyon tarafından teşkil edileceği

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

açıkça belirlenen itirazı inceleyecek hakem heyetlerinin, mevcut hakemler dışında dışarıdan atama yoluyla “Komisyon tarafından” seçilmesi yasal olarak zaten olanak dışıdır. Çünkü Sigorta Hakemlerini belirleme/atama yetkisi 30/10. madde ile Müsteşarlığa (Şimdi Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna) verilmiştir.

Komisyon, Kanunda olmayan paralel bir yetki ile dışarıdan itiraz hakemi görevlendiremeyeceğine göre, Kanunun 30/12. maddesinde; “*İtiraz talebi münhasıran bu talepleri incelemek üzere Komisyon tarafından teşkil edilen hakem heyetlerince incelenir.*” ifadesinden mutlak şekilde anlaşılması gereken husus, itirazları inceleyecek heyetlerin Sigorta hakemleri arasında Komisyon’ca belirlenmesinden ibarettir. Yasa başkaca hiçbir yoruma imkan vermeyecek kadar açıktır.

Adalet dağıtmak üzere alternatif yargı sistemi olarak kurulan, bağımsızlığı ve tarafsızlığı önem arz eden bir Kurumda hakem seçimi ve atanması önemli olup kanun koyucu bunu keyfiyete bırakmamış, açıkça düzenlenmiştir. Hakemlerin kimler arasından, hangi kriterlere göre seçileceği Kanun tarafından belirlenmiş ve bu görev idareye verilmiştir. Atanan hakemlerin dosyaya atanması ve seçilmesi görevi ise Sigorta Tahkim Komisyonu’na verilmiştir. İtiraz hakem heyeti oluşturma görevi de Sigorta Tahkim Komisyonu’na verilmiş olup, bunun da ancak mevcut sigorta hakemleri arasından seçebileceği açıktır. Bunun dışında Müsteşarlığa (şimdi SEDDK) itiraz hakemi seçme/atama/teşekkül etme vb. hiçbir görev verilmemiştir. İdare ancak, itiraz heyeti teşekkülüne ilişkin usul ve esasları belirleme yetkisine sahiptir.

Kanunda “İtiraz Hakemliği” şeklinde bir müessese oluşturulmadığı açık olup, olmayan bir mesleğe/müesseseye atama yapılması da hukuken mümkün değildir.

Keza Anayasa’nın 123. maddesinde “*İdare kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir.*” denmektedir.

İdarenin kanuniliği ilkesi uyarınca idarenin teşkilatını ve faaliyetlerini kanunlara göre kurması ve yürütmesi gerekmekte ayrıca idarenin tüm eylem ve işlemleri kanuna dayanmalıdır. İdare, kanuna uygun olarak teşkilatlanmak ve **görevlerini kanunun verdiği yetkiler çerçevesinde yerine getirmek zorundadır.**

Kanuni dayanağı olmayan bir yetkinin kullanımının hukuka aykırılık oluşturacağı açıktır.

Ayrıca Anayasa’nın 124.maddesi ancak kanunun uygulanmasını göstermek ve kanuna aykırı olmamak şartıyla yönetmelik çıkarılabileceğini düzenlemektedir. Bu bağlamda kanunda yer almayan bir hususun/kurumun/oluşumun/organın yönetmelik ile düzenlenmesi Anayasa’ya aykırılık teşkil edecektir.

Anayasanın çeşitli maddelerinde yer alan kanunla düzenlemeden neyin anlaşılması gerektiği Anayasa Mahkemesinin birçok kararında açıklanmıştır. Yerleşik yargı kararlarında da yer bulunduğu

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

şekilde; yasa ile düzenlenmesi öngörülen konularda, idareye genel, sınırsız, esasları ve çerçevesi belirsiz bir düzenleme yetkisi verilmesi, yasama yetkisinin devri anlamına geleceğinden Anayasa'nın 7. maddesine aykırılık teşkil edecektir.

Keza Anayasa'nın 8. maddesi ile de yürütme yetkisi ve görevinin Anayasa'ya ve kanunlara uygun olarak kullanılacağı ve yerine getirileceği hüküm altına alınmıştır.

Konuya ilişkin Anayasa Mahkemesinin 10.03.2011 tarih 2008/54 E., 2011/45 K. sayılı kararında “Anayasa'nın 7. maddesinde, “Yasama yetkisi Türk Milleti adına Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Bu yetki devredilemez.” denilmektedir. Anayasa Mahkemesinin pek çok kararında yasama yetkisinin devredilmezliği ilkesinden ne anlaşılması gerektiği hususu açıklanmıştır. Buna göre, kanunla düzenleme ilkesi, düzenlenen konudan yalnız kavram, ad ve kurum olarak söz edilmesi değil, bunların kanun metninde kurallaştırılmasıdır. Kurallaştırma ise düzenlenen alanda temel ilkelerin konulmasını ve çerçevenin çizilmiş olmasını ifade eder. Ancak bu koşulla uzmanlık ve teknik konulara ilişkin ayrıntıların belirlenmesi yürütme organının takdirine bırakılabilir.

Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir kanun hükmünün Anayasa'nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yürütmenin düzenlemesine bırakmaması gerekir.” belirlemelerine,

Yine Anayasa Mahkemesinin 26.05.2016 tarih 2015/7 E. 2016/47 K. sayılı kararında “Yasama yetkisinin Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olması ve bu yetkinin devredilememesi, kuvvetler ayrılığı ilkesinin bir gereğidir. Anayasa'nın açıkça kanunla düzenlenmesini öngördüğü konularda, **yürütme organına genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisinin verilmesi olanaklı değildir. Yürütme organına düzenleme yetkisi veren bir kanun hükmünün Anayasa'nın 7. maddesine uygun olabilmesi için temel ilkeleri koyması, çerçeveyi çizmesi, sınırsız, belirsiz, geniş bir alanı yönetimin düzenlemesine bırakmaması gerekir.**” belirlemelerine yer verilmiştir.

Yukarıda açıklanmaya çalışıldığı üzere, itiraz hakem heyetlerine atamalar, ancak Komisyon tarafından ve ancak yine ancak mevcut sigorta hakemleri arasından yapılabilir.

Diğer taraftan, idare tarafından yapılacak düzenlemenin mevzuat hiyerarşisine uygun olması gereklidir. Kanununun 30. maddesinin sekizinci fıkrası “(8) Sigorta hakemlerinin;

- Malî güç dışında sigorta şirketi ve reasürans şirketi kurucularında aranan nitelikleri taşıması,
 - En az dört yıllık yüksek okul mezunu olması,
 - Sigorta hukukunda en az beş yıl veya sigortacılıkta en az on yıl deneyimi olması,
- gerekir. (Ek cümle: 13/6/2012-6327/58 md.) Müsteşarlık bu fıkra uyarınca aranacak deneyim ve bu deneyime esas teşkil eden bilginin tespitine ilişkin ölçütleri belirlemeye yetkilidir.” şeklindedir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Müsteşarlığa, sadece hakem olacılara ilişkin deneyim ve bu deneyime esas teşkil eden bilgilerin tespitine ilişkin ölçüleri belirleme yetkisi verilmiştir. Bir meslek grubunun doğrudan hakem olmasına ilişkin bir düzenleme ancak kanunla yapılabilir. Mevcut Kanunda ise böyle bir düzenleme yapılmadığı gibi, İdareye belirli bir meslek grubuna istisna tanıma yetkisi de verilmemiştir.

Daha öncede Hakimler ve Öğretim Görevlilerinin de hakemlik sınavından muaf tutulmasına ilişkin Yönetmelik düzenlemesi yapılmış, Danıştay İdari Daireleri Kurulunun YD İtiraz No:2015/342 sayılı kararı ile bu düzenlemenin yürütmesi durdurulmuş, idare de bu kararı da dikkate alarak sonraki Yönetmelikte istisna düzenlemesini kaldırmıştır.

Hukukun temel prensibi ve Anayasa gereği idarenin yaptığı düzenlemenin kamu yararını içermesi ve objektif kriterlere dayanması gereklidir. Kanunda, mevcut sigorta hakemlerinden heyet teşkil ettirilmesi öngörülmüş iken, hakemlik konusunda deneyimi olmayan kişilerin kanuna teşkil etmeyen, sadece hakemlerin yapabileceği bir görev olarak tanımlanan görev için, sanki bir meslek varmış gibi atama yapılmasında hiçbir hukuki ve kamu yararı bulunmadığı açıktır. Kaldı ki, İdarede görev yapan hukuk konusunda bir deneyimi bulunmayan SEDDK Başkan ve Üyelerinin kendilerini sınavdan muaf bırakarak, itiraz hakemi olacakları yönündeki Yönetmeliğin iptali istenen 14. maddesinin 7. fıkrasındaki düzenleme de, kamu yararından ve objektiflikten uzaktır. Düzenlemede, düzenleme yapma yetkisine sahip kişilerin hukukun temel prensipleri ve objektif kriterlerden daha fazla düzenlemede şahsi yararın öne çıkarıldığı anlaşılmaktadır.

7

İdareye Kanunda sadece “... deneyim ve bu deneyime esas teşkil eden bilginin tespitine ilişkin ölçütleri belirleme ...” yetkisi verilmiştir. Sınırı belli olan bir yetkinin “istediği meslek grubunu ve/veya istediği kişileri hakem yapma” şeklinde algılanması hukuk silsilesinin hiçe sayılması anlamına geleceği gibi, oluşturacağı keyfiyet nedeniyle, alternatif yargılama dağıtan bir kurumun da zarar görmesine neden olacaktır.

Kanun tarafından sınırı olmayan düzenlemenin objektiflikten uzak olacağı ve keyfiyete neden olacağı da açıktır. Nitekim, 01.08.2021 tarihinde yayımlanan Yönetmelikte itiraz hakemi olacılara istisna getiren 14. maddesinin yedinci fıkrası 22.04.2022 tarihinde tekrar değiştirilerek bu defa farklı kişilere istisna getirilmiş ve meslekte geçirilen süre de yeniden düzenlenmiştir. Dava konusu Yönetmelik ile de bu maddede yeniden düzenleme yapılmıştır. Bu durum dahi düzenlemenin ne denli objektiflikten uzak ve keyfi nitelikte olduğunu ortaya koymaktadır.

Kanunda yetki verilmedikçe, belirli kişilerin idarenin keyfiyetine göre itiraz hakemi olması veya itiraz hakemliğinden çıkarılmasının keyfiyete neden olduğu ve yukarıda yer verilen Anayasal ilkelere aykırı olduğu ortadadır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Kanunun verdiği yetkiye dayanmayan ve sınırları çizilmeyen bu yetkinin keyfi kullanılmasının önünde bir mani/sınır da bulunmamaktadır. Bu nedenlerle Kanuna aykırı düzenlemelerin iptali gerektiği açıktır.

İptali istenen 7. fıkra bakımından yukarıda açıkladığımız Kanunda yer almayan itiraz hakemlerinin düzenlenmesi sebebi ile hukuka aykırı olması yanında düzenleme ile sınav ile alınan sigorta hakemliği bakımından, belli gruplara sınavdan muaf olarak “itiraz hakemi” adı hakem olma hakkı tanınmıştır. Yani Yönetmelik yoluyla doğrudan dışarıdan görevlendirme yapılmaktadır. Yukarıda ayrıntıları ile açıklandığı üzere bu durum Kanun’a aykırılık teşkil etmektedir.

Sonuç olarak Kanunda Sigorta Hakem kararlarına itirazların, mevcut sigorta hakemleri arasından Komisyonca oluşturulacak heyetler tarafından incelenmesi öngörülmüş olmasına rağmen, Kanuna açıkça aykırı şekilde ve kamu yararı gözetilmeden ve objektiflikten uzak şekilde itiraz hakemliği düzenlemeleri içeren Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin dava konusu Yönetmeliğin;

1. maddesi ile değişik 4. maddesinin 1. fıkrasında yer alan “ve itiraz” ibaresi,

6. maddesi ile değişik 14. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ya da itiraz” ibaresi ile itiraz hakemliğini düzenleyen 6. ve 7. fıkraları,

7. maddesi ile değişik 16. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “itiraz hakemi iki ay içinde” ibaresi”

yukarıda yer verildiği üzere kanuna ve Anayasal ilkelere aykırılık taşıdığından iptali gerekmektedir.

8

B- Dava Konusu Yönetmelik ile Kanun’un Verdiği Yetki Aşılarak Değişikliğe Gidilmiştir.

✓ *Dava konusu Yönetmeliğin;*

“4. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13. maddesinin üçüncü fıkrasının c bendinin 2 numaralı alt bendinde yer alan “Kurul Başkan ve üyelerini,” ibaresi bakımından;

Bir önceki bölümde iptal istemine konu düzenlemeler bakımından Kanun ile düzenlemeyen hususların düzenlendiği ve Kanun’un verdiği aşıldığına ilişkin ayrıntılı açıklamalara yer verilmiştir.

Kanuna dayanmayan yetki kullanıma ilişkin açıklamalarımızda ifade edildiği üzere davalı idare tarafından yetki aşılmak suretiyle ve Anayasal koruma altında bulunan eşitlik ilkesine aykırı düzenleme yapılmıştır. Şöyle ki;

Dava Konusu Yönetmeliğin 4. maddesiyle yapılan değişiklikten önce sigorta hakemlerinde deneyim şartının belirlenmesinde aranan ölçütlerin düzenlendiği Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin “Sigorta hakemleri” başlıklı 13. maddesinin 3. fıkrasının (c) bendi “c) Sigorta hukukunda en az beş yıl deneyim sahibi kabul edilecekler, Türkiye Cumhuriyetinde eğitim veren hukuk

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

fakültelerinden veya denkliği kabul edilen diğer ülkelerdeki hukuk fakültelerinden mezun olanlardan...” şeklinde iken yapılan dava konusu Yönetmelik düzenlemesi ile “c) Sigorta hukukunda en az beş yıl deneyim sahibi kabul edilecekler:” şeklini almıştır.

Devamla c bendinin 2 numaralı alt bendine iptali istenen “Kurul Başkan ve üyelerini” ibaresi eklenmiştir. Dolayısıyla kurul Başkan ve üyeleri bakımından hukuk fakültesi mezunu olma şartı aranmayacağı hüküm altına alınmıştır.

Yönetmeliğin değişiklikten önceki halinde hukuk fakültesi mezunu olmak koşuluyla sigortacılığa ilişkin düzenleme ve denetleme kuruluşlarında mevzuatın hazırlanmasında, uygulanmasında ve denetimde görev alan ve mesleğe özel yarışma veya yeterlik sınavına tabi tutulmak suretiyle alınan meslek personeline sigorta hakemi olma imkânı tanınmışken yapılan değişiklik sonrası, Kurul Başkan ve üyeleri için hukuk fakültesi mezunu olma şartı aranmadığı gibi anılan kişilerin bu görevlerde geçen 5 yıllık sürenin sonunda her halükârda sigorta hukukunda deneyim sahibi oldukları kabul edilmiştir.

Bununla birlikte 5684 sayılı Kanun’un 30. maddesinin sekizinci fıkrasının (c) bendine göre sigorta hakemi olabilmek için aranan şartlardan biri “sigorta hukukunda en az beş yıl deneyim sahibi” olmaktır.

5684 sayılı Sigortacılık Kanunu’nun 30. maddesinde davalı idareye sigorta hakemlerinin niteliklerini belirleme yetkisi verilmemiş iken davalı idare tarafından dava konusu yapılan Yönetmelik değişikliği ile Kanunun 30. maddesinin sekizinci fıkrasında belirtilen niteliklere aykırı bir düzenleme yapılmıştır.

Nitekim Danıştay 10. Dairesi’nin 13/10/2021 tarih ve E:2016/553, K:2021/4718 sayılı kararında “5684 sayılı Kanun’da sigorta hakemliği yapamayacak kişiler açıkça gösterilmesine rağmen, Kanunun Hazine Müsteşarlığına **verdiği düzenleme yetkisi aşılarak**, kanuni temsilcilik dışında tarafları temsil yetkisine sahip avukatların sigorta hakemliği yapmasını kısıtlayan, sigorta hakemliği ile sigorta davaları arasında tercih yapmasını ve sigorta davalarında tarafları temsil etmeyeceği yönünde taahhütname vermesini şart koşan Yönetmelik değişikliğinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.” denmektedir.

5684 sayılı Kanun’da sigorta hakemlerinin nitelikleri Kanunda gösterilmiş olup idarenin anılan Kanuna aykırı olarak belli bir zümreye ayrıcalık tanıyarak bunlara hakem olma imkânını kanuna aykırı vermesi mümkün değildir.

Öte yandan, “Kurum meslek personeli ile sigortacılığa ilişkin düzenleme, denetleme ve uygulama alanlarında grup başkanı, daire başkanı veya başkan yardımcısı unvanları ile görev yapan(lar)” için mutlak surette hukuk fakültesi mezunu olmak şartı varken dava konusu değişiklik ile “Kurul başkan ve üyeleri” yönünden bu şart ortadan kaldırılarak hukuk fakültesi mezunu olmasalar dahi sigorta hukuku alanında 5 yıl deneyimli hale getirilmişlerdir.

Bu haliyle söz konusu düzenleme Anayasal teminat altında olan eşitlik ilkesine de aykırıdır. Çünkü Kurul başkan ve üyeleri de Kurumun Yönetmelikte sayılan personeli de sigortacılığa ilişkin düzenleme, denetleme ve uygulama alanlarında görev yapmaktadır. Bu durumda nitelikleri aynı olan kişi grupları arasında eşitliğe aykırı düzenleme yapılmıştır.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Anayasa'nın 10. maddesi uyarınca devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.

Anayasa ile öngörülen eşitlik ilkesi, hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemli değil hukuksal eşitlik öngörülmektedir. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalarca aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak ve kişilere yasa karşısında ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. (Anayasa Mahkemesi'nin E. 2013/116, K. 2014/135 sayı ve 11.9.2014 tarihli kararı)

Yukarıda izaha çalışılan nedenler uyarınca Kanun'un verdiği yetki aşılmak suretiyle ve eşitlik ilkesine aykırı nitelikte olan işbu ibarenin iptali gerekmektedir.

✓ *Dava konusu Yönetmeliğin;*

7. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 16. maddeye eklenen "Tek ve heyet koordinatörü hakemlere bir ayda en fazla yetmiş adet uyuşmazlık dosyası atanır. Komisyona yapılan yüksek başvuru sayısına istinaden bu adetten daha fazla atama yapılması gerekmesi halinde Komisyon keyfiyeti Kuruma bildirerek atama yapabilir. Dönemsel ve arızı nedenlere bağlı durumlar hariç, altışar aylık periyotlar itibarıyla atanan dosya sayısının belirlenen adedin üzerinde gerçekleşmesi halinde Kurum gerekli sayıda yeni hakemi listeye eklemek için 13/A maddesine göre hakemlik sınavı açar." şeklindeki 14. fıkra bakımından;

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte dava konusu değişiklik öncesi hakemlerin çözmesi gereken dosya sayısında bir sınırlama bulunmamaktayken dava konusu düzenleme ile hakemlere hangi objektif kriterler dikkate alınarak yapıldığı belli olmayan aylık dosya sınırlaması getirilmiş ve atanan dosya sayısının belirlenen adedin üzerinde gerçekleşmesi halinde Kurum tarafından gerekli sayıda hakemi listeye eklemek için hakemlik sınavı açacağı düzenlemiştir.

Kanun'da bu hususta yasal bir düzenleme olmadığı gibi dava konusu edilen şekli ile bir değişiklik yapmak üzere davalı idareye verilen bir yetki de bulunmamaktadır. Dolayısıyla davalı idare tarafından kanuni dayanağı bulunmayan bir düzenleme yapılmıştır.

Nitekim dosya sayısının belirlenen adedin üzerinde olması halinde hakemlik sınavı açılacağına ilişkin hüküm, düzenlemenin belirsiz bir durum yarattığını da ayrıca ortaya koymaktadır. Beklenenin üzerinde dosya gelmesi durumunda dosyaların akıbetinin ne olacağı, hakemlere hangi usullerle nasıl dağıtılacağı veya tüm hakemlere atanan dosyaların Yönetmelikte belirlenen sayıyı aştığı düşünüldüğünde bu dosyaların hakeme sevk edilmeyerek beklemesi durumu oluşup oluşmayacağı düzenleme kapsamından anlaşılamamaktadır.

Keza Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesi ile düzenlenen tahkim yargılamasına ilişkin usul ve esaslar ile Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'na yapılan atıf dikkate alındığında Yönetmelik hükmünün uygulanmasının tahkim yargılamasının uzun sürmesine sebebiyet vereceği açıktır. Ayrıca dava konusu fıkranın uygulanması Sigortacılık Kanunu'nun 30. maddesinde yer alan dosyaların incelenmesi, hakeme intikali düzenlemelerine ve uyuşmazlığın hızlı çözülmesi için hakem ve raportör bakımından konulan süre sınırı düzenlemelerine ve tahkim yargılamasının doğasına aykırılık teşkil edecektir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Önceki bölümlerde ayrıntılarına yer verilen idarenin kanuni dayanağı bulunmayan yetki kullanıma ilişkin açıklamalarımız ve yukarıda yer verdiğimiz açıklarımız uyarınca tahkim yargılamasının doğasına aykırı nitelik taşıyan işbu fıkranın iptali gerekmektedir.

C- Avukatların Sigorta Hakemi Olmasını Zorlaştıran ve Kanun'un Verdiği Yetki Aşılmak Suretiyle İhdas Edilen Dava Konusu Düzenlemeler Hukuka Aykırıdır.

✓ *Dava konusu Yönetmeliğin;*

“4. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13. maddesinin üçüncü fıkrasının c bendinin 1 numaralı alt bendinde yer alan “adli yargı” ve 3 numaralı alt bendinin tamamı

5. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13/A maddesinin ikinci fıkrasının (ı) bendinin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin düzenleme bakımından;

Dava konusu değişiklik öncesinde *Sigortayla ilgili davalara bakan mahkemelerde hâkim olarak görev yapmış olmak* esas alınmakta iken değişiklik sonrası en az beş yıl deneyime sahip olma şartı yönünden adli yargıda görev yapma ayırımına gidilmiştir.

Davalı idare tarafından yine Kanun'un verdiği yetki aşılarak ve sigorta davalarına bakan mahkemeler bakımından ayırım yapılmak suretiyle düzenleme yapılmıştır.

Bundan başka bir diğer düzenleme ise doğrudan avukat meslektaşlarımızı ilgilendirmekte olup sigorta hukukunda en az beş yıl deneyim sahibi olan sigorta hakemleri yönünden dava konusu değişiklikten önce sigorta davalarında fiilen avukatlık yapmak ile sigorta hukuku uyuşmazlıklarında sigorta hukuku alanında bilirkişilik yapmanın tecrübeyi ortaya koyduğunu kabul etmişken, şimdi bizatihi mevzuatın kendisi yani konusunu oluşturan sigortacılıktaki tahkim davalarının sigorta hukukunda deneyimi ispatlamaya elverişli olmadığına dair düzenleme yapmıştır.

Nitekim Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin “Sigorta hakemliği sınavı” başlıklı 13/A maddesinde Sınava başvuru için sunulması gereken belgelerin düzenlendiği 2. fıkranın (h) bendinde “Serbest çalışan avukatların, takip ettikleri davalara ilişkin mahkeme ve dosya numaraları ile her yıla ait sigorta konulu en az **(Değişik ibare:RG-7/6/2023-32214)** on beş davanın **(Değişik ibare:RG-10/8/2021-31564)** hükmü veya Tüketici Hakem Heyetleri ya da Komisyonda görülen uyuşmazlıklara ilişkin karar örnekleri.” sunulacak belgeler arasında sayılmıştır.

Dolayısıyla yapılan değişikliğinde Yönetmeliğin içinde birbirini tamamlamayan çelişkili düzenlemeler ihtiva etmesine sebebiyet vermektedir.

5684 sayılı Kanun'un 30. maddesinin birinci fıkrasında sigorta ettiren veya sigorta sözleşmesinden menfaat sağlayan kişiler ile riski üstlenen taraf arasında sigorta sözleşmesinden veya hesaptan faydalanacak kişiler ile Hesap arasında doğan uyuşmazlıkların çözümü amacıyla Birlik nezdinde Sigorta Tahkim Komisyonu oluşturulmuştur. Bu itibarla, sigorta hukukundan

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

kaynaklanan uyuşmazlıkları çözme yetkisi verilen Komisyon nezdinde açılan davalarda edinilen tecrübenin Kanunda bizzatı aran sigorta hukukunda deneyim sahibi olma koşulu bakımından yok sayılması mümkün değildir.

Yine bu alanda bilirkişilik yapan avukatların bu alandaki tecrübelerinin de bu kapsamda sayılmaması yine hem hak kaybına sebebiyet verecek hem bu avukatların bu alandaki tecrübelerini görmezden gelecek hem de haklı beklentileri karşılamayacak bir düzenlemedir.

Nitekim hukuk devleti ilkesinin ön koşullarından biri olan "hukuk güvenliği" ile kişilerin hukuki güvenliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Hukuk güvenliği ilkesi, hukuk normlarının öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerinde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılmaktadır. Bu bağlamda, önceden oluşmuş hukuksal durumların, sonradan yapılacak işlemlerle değiştirilmesi, hukuktan beklenen güvenle bağdaşmayacaktır.

Danıştay kararlarında yer verildiği üzere "Kazanılmış hak" doktrinde, yürürlükteki hukuka uygun olarak doğan ve böylece kişiye özgü lehte sonuçlar doğurmuş, daha sonra mevzuat değişikliği ya da işlemin geri alınması gibi durumların varlığına rağmen hukuk düzenince korunması gereken bir hak olarak tanımlanmaktadır. İdarenin ister düzenleyici işlem, ister bir taahhüt, isterse uzun süren bir uygulamasına güvenerek olsun, bireylerin çıkarlarına ya da lehlerine olan bir sonuca ulaşabileceklerini ümit etmelerine de "haklı beklenti" denilmektedir.

Dava konusu değişiklik öncesinde ise sigorta davalarında avukatlık yapan ve sigorta hukuku uyuşmazlıklarında sigorta hukuku alanında bilirkişilik yapan avukatların bu hususta bir haklı beklentileri bulunmakta iken, davalı idare haklı beklentinin korunması ilkesini dikkate alınmaksızın dava konusu işlemi tesis etmiştir.

İlk bölümde kanuni dayanağı bulunmayan yetkinin kullanıma ilişkin açıklamalarımız ile işbu bölümde izaha çalıştığımız sebepler uyarınca dava konusu "adli yargı" ibaresi ile 3 numaralı alt bendde yapılan değişikliğin ve 13/A maddesinin ikinci fıkrasının (1) bendinin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin düzenleme açıkça hukuka aykırı olduğundan iptali gerekmektedir.

✓ ***Dava konusu Yönetmeliğin;***

"5. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13/A maddesinin ikinci fıkrasında (h) bendinde yer alan "beş" ibaresinin "on beş" şeklinde değiştirilmesine yönelik hükmü bakımından;

Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte dava konusu değişiklik yapılmadan önce hakemlik sınavına başvuruda adaylardan her yıl için 5 karar istenmekte iken yapılan değişiklikle bu sayı 15'e çıkarılmıştır.

Hukuk devleti, devlet ve insan faaliyetlerine yön veren, yönetilenlere hukuk güvenliği sağlayan ilkeler bütünü olmakla birlikte devletin organ ve kurumları bakımından bu ilkeler birer sınırlama niteliği taşıyarak, vatandaşlar açısından hukuki güvenlik içinde yaşamının araçları olarak işlev görmektedir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

Hukuk güvenliği, normların öngörülebilir olmasını, bireylerin tüm eylem ve işlemlerinde devlete güven duyabilmesini, devletin de yasal düzenlemelerde bu güven duygusunu zedeleyici yöntemlerden kaçınmasını gerekli kılar.

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da değinildiği üzere: “Anayasa’nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, eylem ve işlemleri hukuka uygun olan, her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa’ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve kanunlarla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Hukuk devletinde kanun metinlerinin ilgili kişilerin mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini makul bir düzeyde öngörmelerini mümkün kılacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. “Belirlilik” ilkesine göre ise yasal düzenlemelerin hem kişiler hem de idare yönünden herhangi bir tereddüde ve kuşkuya yer vermeyecek şekilde açık, net, anlaşılır, uygulanabilir ve nesnel olması, ayrıca kamu otoritelerinin keyfi uygulamalarına karşı koruyucu önlem içermesi de gereklidir.”

Hukuki güvenlikle bağlantılı olarak “öngörülebilirlik” hukuk devletinin temel unsurlarından kabul edilmektedir. Öngörülebilirlik, hukukun anlam açısından belirgin ve açıkça ifade edilmiş, istikrarlı ve birbiriyle uyumlu kurallar ile önceden tahmin edilebilir uygulamalara dayanmasıdır. Bireylerin hukukun gerektirdiği şeyi önceden bilmeleri ve davranışlarını buna göre düzenlemelerini sağlayan bir ilke olarak hukuki öngörülebilirliğin hukuki belirlilik ile ilişkisinde İdare keyfilikten uzak anayasal ilkeler çerçevesinde yorum yapılmalıdır.

Dava konusu değişiklik öncesinde Yönetmeliğin saydığı koşulları sağlamakta olan avukatların bu değişiklik sebebi ile sigorta hakemi olmaları zorlaşmaktadır.

Nitekim ülkemizde yargılama sürelerinin uzun oluşu da dikkate alındığında işbu değişiklik ile öngörülen dosya sayısının sağlanmasının oldukça uzun zaman alabileceği de aşikardır.

Ayrıca Yönetmelik ile bir geçiş hükmü de düzenlenmediğinden değişiklik öncesi Yönetmeliğin aradığı şartları sağlayanların durumlarına ilişkin ayrıca bir düzenleme yapılmamıştır. Bu durum da sınava girme şartlarını sağlayan avukatlar bakımından haklı beklenti ve hatta şartları sağlamaları sebebi ile sınava girebilmek bakımından kazanılmış hak teşkil eden hukuki durumlarının/haklarının ihlali mahiyetindedir. Bu sebepler ile dava konusu değişikliğin iptali gerekmektedir.

D- Dosyanın Değerlendirmeye Alınmayacağına Anlaşılması Halinde Başvuru Ücretinin Yarısının İade Edileceğine İlişkin Düzenleme Mülkiyet Hakkı ve Hak Arama Hürriyetinin İhlaline Sebebiyet Verecektir.

Dava konusu Yönetmeliğin;

“7. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 16. üçüncü fıkrasında yer alan “yüzde doksani” ibaresinin “yarısı” şeklinde değiştirilmesine ilişkin düzenleme” bakımından;

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

İptali istenen düzenleme ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 16. maddesinin 3. fıkrasında yer alan “Yapılan ön inceleme sonucunda, dosyanın Komisyon tarafından değerlendirmeye alınamayacağı anlaşılırsa durum ilgiliye derhal bildirilir ve başvuru ücretinin yüzde doksanı iade edilir.” şeklindeki hükümde değişikliğe gidilerek başvuru ücretinin yarısının iade edileceği düzenlenmiştir.

Anayasa'nın 5. maddesi insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamayı devletin temel amaç ve görevleri arasında saymıştır. Devletin kişilerin mülkiyet hakkından ve hak arama hürriyetinden tam anlamıyla yararlanabilmeleri ve mülkiyet hakkının etkili bir şekilde korunması amacıyla yasal, idari, mali, yargısal ve diğer önlemleri alması gerekir.

Anayasa'nın 36. maddesinde “Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.” hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın 35. maddesinde “Herkes, mülkiyet ve miras haklarına sahiptir. Bu haklar, ancak kamu yararı amacıyla, kanunla sınırlanabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz.” denilmektedir. Anayasa'nın anılan maddesiyle güvenceye bağlanan mülkiyet hakkı, ekonomik değer ifade eden ve parayla değerlendirilebilen her türlü mal varlığı hakkını kapsamaktadır.

Anayasa Mahkemesinin birçok kararında da yer verildiği üzere; Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan sosyal hukuk devleti, temel hak ve özgürlükleri en geniş ölçüde sağlayan ve güvence altına alan, toplumsal gerekleri ve toplum yararını gözeten kişi ve toplum yararı arasında denge kuran, toplumsal dayanışmayı üst düzeyde gerçekleştiren, güçsüzleri güçlüler karşısında koruyarak eşitliği, sosyal adaleti sağlayan, çalışma hayatının gelişmesi için önlemler alarak çalışanları koruyan, milli gelirin adil bir biçimde dağıtılmasını sağlayan devlettir.

Dava konusu değişiklik ile değerlendirmeye alınmayan başvurular bakımından ilgililere daha fazla külfet yüklenmektedir.

Sigorta tahkim alternatif çözüm yollarından biri olmakla kurulmasındaki bir amaç da adli yargının iş yükünün hafifletilmesidir. Bununla birlikte değerlendirmeye alınmayan başvuruya ilişkin ilgilinin maddi külfetinin arttırmak bu yola başvurma konusunda çekince yaratabilecek ve sonuçta yurttaşın adalete erişim hakkının ihlaline sebebiyet verecektir.

Bu sebeplerle dava konusu düzenlemenin ilgililerin sigorta tahkime başvurmasını zorlaştıran bu yönüyle de hak arama hürriyetinin önünde engel olabilecek mahiyette olduğu ve kamu yararı amacı taşımadığı değerlendirilmekle iptali gerekmektedir.

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

III -YÜRÜTMENİN DURDURULMASI NEDENLERİ

İdari Yargılama Usul Kanunu 27/2 maddesi uyarınca “*Danıştay veya idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda, davalı idarenin savunması alındıktan veya savunma süresi geçtikten sonra gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.*” Davacının “yürütmenin durdurulması” talebinin kabul edilebilmesi için kanunda yer alan “*idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi*” gerekmektedir.

Yukarıda ayrıntılarına yer verildiği üzere; davalı idarece kanuni dayanağı bulunmayan, kanun ile verilen yetkinin aşılması suretiyle kazanılmış hak ve haklı beklenti kavramları dikkate alınmaksızın ve kamu yararı bulunmayan dava konusu düzenlemeler yapılmış olup açılacak hakemlik sınavları bakımından şartları değiştiren düzenlemeler sebebi ile birçok avukatın sınava girememesine, sigorta tahkim dosyalarında yığılma ve kanuna aykırı uygulamalara sebebiyet verebileceğinden, dava konusu hükümlerin uygulanması belli kişi ve gruplar lehine sonuç doğuracağından dava konusu ibare, fıkra ve hükümlerin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması muhtemeldir. Bu sebeple, uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararlar doğacağından yürütmenin durdurulması talebimizin kabulüne karar verilmesi gerekmektedir.

HUKUKİ NEDENLER: T.C. Anayasası, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ve 47 sayılı Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve ilgili mevzuat

DELİLLER : Yasal mevzuat ve gerekli her türlü kanıt.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda açıklanan ve re’sen dikkate alınacak diğer nedenlerle; 07.06.2023 tarihli ve 32214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik’in;

- 1. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 4. maddesinin birinci fıkrasının “f) Hakem Listesi: Sigorta ve itiraz hakemleri listesini,” şeklinde düzenlenen (f) bendinde yer alan “ve itiraz” ibaresinin,
- 4. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13. maddesinin üçüncü fıkrasının c bendinin iki numaralı alt bendinde yer alan “Kurul Başkan ve üyelerini,” ibaresinin, bir numaralı alt bendinde yer alan “adli yargı” ibaresinin ve üç numaralı alt bendinin tamamının,
- 5. maddesi ile Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 13/A maddesinin ikinci fıkrasında (h) bendinde yer alan “beş” ibaresinin “on beş” şeklinde değiştirilmesine yönelik hükmün ve (ı) bendinin yürürlükten kaldırılmasına ilişkin düzenlemenin,
- 6. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 14. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan “ya da itiraz” ibaresinin, 6. ve 7. fıkralarının tamamının,
- 7. maddesi ile değiştirilen Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmeliğin 16. maddesinin birinci fıkrasında yer alan “itiraz hakemi iki ay içinde” ibaresinin, üçüncü fıkrasında yer alan “yüzde doksani” ibaresinin “yarısı” şeklinde değiştirilmesine ilişkin düzenlemenin, 16. maddeye eklenen 14. fıkranın,

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığı

öncelikle yürütmesinin durdurulması ve sonrasında iptaline karar verilerek yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı taraf üzerinde bırakılmasını saygılarımızla talep ederiz.

**Davacı Türkiye Barolar Birliği
Vekili**

Ekler:

- 1- Onanmış Vekaletname örneği
- 2- Dava konusu 07.06.2023 tarihli ve 32214 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Sigortacılıkta Tahkime İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik